
FRANSA VE DANİMARKA'DAN ÇOK ÖNEMLİ 'ERMENİ İDDİALARI' KARARI

27.01.2017

Sonhaberler 27 Ocak 20

Fransa Anayasa Mahkemesi, 1915 olaylarının reddini suç sayan yasanın ilgili hükmünü iptal etti. Danimarka meclisi ise iddiaların tartışılması için yapılan öneriyi reddederek, konunun tartışılacağı yerin meclis olmadığına karar verdi.

Fransa ve Danimarka'dan 1915 Ermeni olaylarıyla ilgili çok önemli iki karar alındı. Fransa Anayasa Mahkemesi, 1915 olaylarına ilişkin Ermeni iddialarını da kapsayabilecek şekilde "bazı suçların reddinin suç sayılmasına" ilişkin yasanın ilgili hükmünü iptal etti. Anayasa Mahkemesi'nin kararında, geçen yıl sonunda yasalaşan tasarinin "zaten var olan nefrete teşvikle ilgili yasaların yanında gerekli olmadığı" vurgulandı.

Kararda, "Bu yasa, işlendiği zaman suç teşkil etmeyen olaylar hakkında yorumda bulunmayı cezalandırma yolu açıyor. Aynı zamanda yasa normalde tarihi tartışmalarla kararlaştırılması gereken olay ve ifadelerin yasallığı konusunda belirsizliğe neden oluyor.

Dolayısıyla bu yasa, ifade özgürlüğüne gereksiz ve orantısız bir saldırıdır." denildi. Danimarka'da ise meclis, Ermeni iddialarının tartışılması yönündeki önerileri reddederek, konunun tartışılacağı yerin meclis olmadığına karar verdi.

Yasanın Ulusal Meclis ve Senato'dan geçmesi, Türkiye'nin ve Fransa'daki Türk toplumunun tepkilerine neden olmuş, ilgili madde daha sonra bir anayasa hukukçusu ve Türk derneklerinin başvurusuyla nihai karar merci olan Anayasa Mahkemesi'ne götürülmüştü.

TÜRKİYE'NİN HUKUKİ ZAFERİ

Anayasa Mahkemesi'nin, normalde bu tür bir itirazı kabul etmeme yetkisi bulunmasına rağmen kabul edip değerlendirme yoluna gitmesi ise "Türkiye'nin bir hukuki zaferi" olarak değerlendiriliyor. Yasal değişiklikte 1915 olaylarıyla ilgili iddialara yönelik doğrudan herhangi bir ifade bulunmuyordu. Ancak yasanın, 1915 olaylarını "soykırım" olarak tanımamayı "nefret suçu" kapsamına sokarak, bu konuyla ilgili cezalandırmanın önünü açacağı belirtiliyordu.

Bu yasaya göre bir kişiye 1 yıl hapis ve 40 bin avro para cezası verilebilecekti. Fransa'da Nicolas Sarkozy'nin cumhurbaşkanlığı döneminde kabul edilen benzer bir yasa da Anayasa Mahkemesi tarafından, "ifade hürriyetini sınırlandırdığı" gerekçesiyle iptal edilmişti. Fransa Anayasa Mahkemesi'nin kararlarında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) Perinçek Davası'ndaki kararını göz önünde bulundurduğu değerlendiriliyor.

AİHM'in temyiz niteliğindeki büyük dairesi, Ermeni iddialarına ilişkin açıklamaları sonrasında

İsviçre'de mahkum olan Doğu Perinçek'in yaptığı başvuru ile ilgili olarak İsviçre'nin "insan hakları ihlalinde bulunduğu" hükmetmişti.

DANİMARKA MECLİSİNDEN TARİHİ KARAR

Danimarka Parlamentosu Folketing'de, 1915 olayları ile ilgili Ermeni iddiaları konusunda Türkiye'yi "soykırımla" suçlayan metin gündemden düştü. Parlamentonda sabah yapılan oturumda ikinci gündem maddesi olarak, Türkiye'yi eleştiren iki metin milletvekillerinin oylamasına sunuldu.

179 sandalyeli Danimarka Parlamentosu'nda 109 milletvekilin katıldığı oylamada, hükümeti oluşturan partiler Liberal Parti Venstre, Muhafazakar Halk Partisi ve Liberal İttifak ile birlikte Sosyal Demokrat Parti, Sosyalist Liberal Parti ve Danimarka Halk Partisinin de desteklediği metin üzerinde çoğunluğun sağlanmasının ardından Birlik Listesi ve Alternatif Parti'nin önerdiği metin gündemden düşmüş oldu. Hükümetin de desteklediği, 89 kabul, 9 red ve 11 çekimser oy alan metinde 1915 olayları trajik ve üzücü olarak tanımlanırken, 1915 olayları ile ilgili Ermeni iddiaları konusunda Türkiye'yi "soykırım" ile suçlayan metin ise gündemden düştü.

Oylamaya sunulan her iki metinde de tarafların tarihi belgeleri tarihçilere açması ve sorunun diyalog yoluyla çözülmesi önerisi yer aldı. Geçen hafta parlamentoda parti sözcülerinin katıldığı ve yaklaşık 3 saat süren görüşmelerde söz alan Danimarka Dışişleri Bakanı Anders Samuelsen, Danimarka'da geçmiş hükümetlerin de 1915 ve sonrasında yaşananları "soykırım" olarak tanımadığını hatırlatarak, "Hükümet tarihi bir konuda otorite değil ve otorite olmak da istemiyor.

Hükümet olarak parlamentonun da bu tür bir işe kalkışmamasını öneriyoruz." şeklinde konuşmuş ve olayın incelemesi ile yorumlanmasının tarihçilere bırakılması çağrısında bulunmuştu. Birlik Listesinden Nikolaj Villumsen ve Alternatif Parti'den Rasmus Nordqvist, 5 Ekim 2016'da verdikleri soru önergesinde, 1915 olaylarıyla ilgili Ermeni iddialarına ilişkin hükümetin pozisyonunu sormuş, soru önergesinin cevaplanması ve partiler arasında uzlaşma sağlanması için geçen perşembe parlamentoda parti sözcülerinin katıldığı görüşmeler gerçekleştirilmişti. Partilerin, bir metin üzerinde uzlaşmaması üzerine iki metnin de bugün parlamentoda oylanmasına karar verilmişti.

Kaynak/Source: